

Oplæg til overvejelse: koncepter og metoder i uddannelsen?

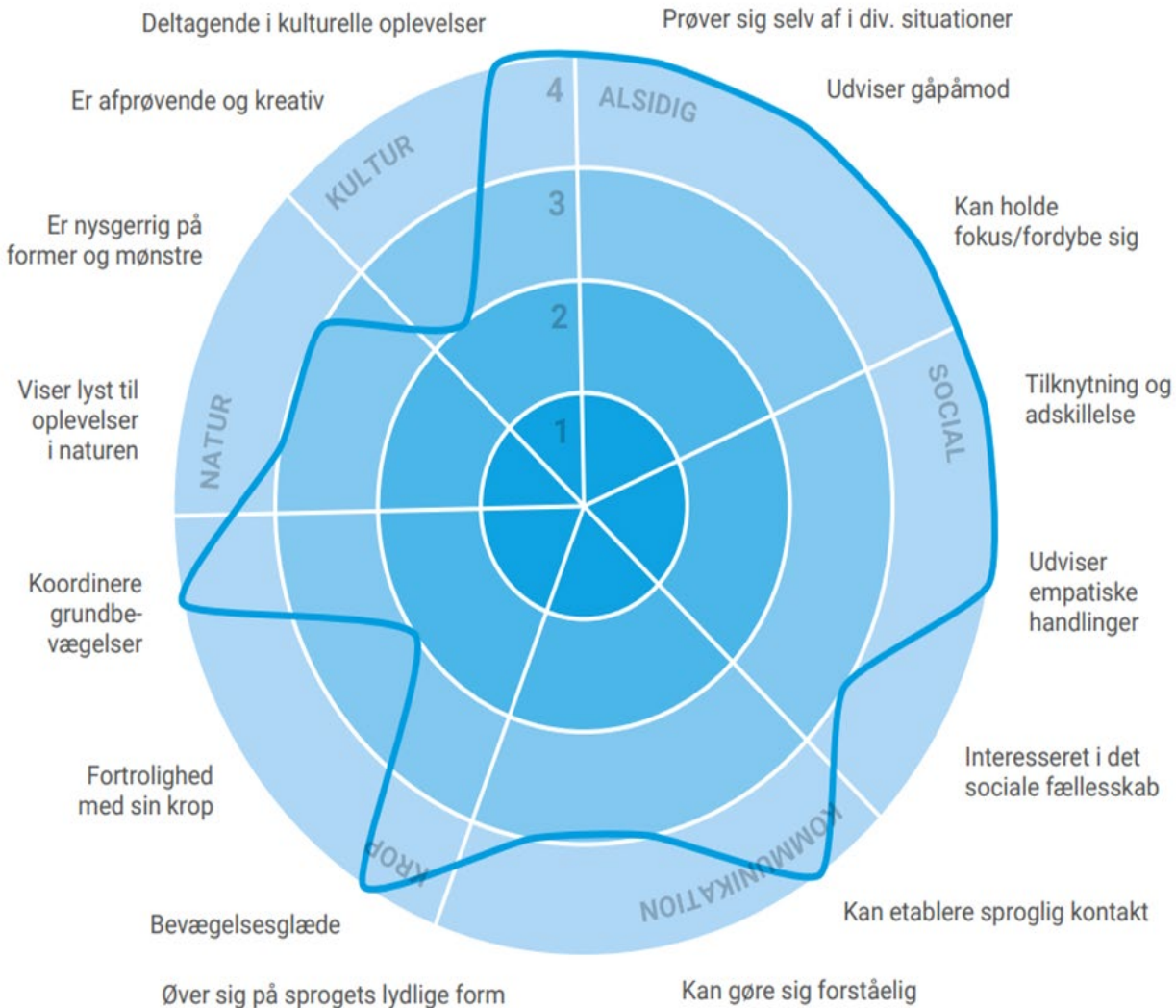
v. Line Togsverd
docent UC Syd

Min plan

1. Afsæt i projektet "fra pædagogik til data og fra data til pædagogik", hvorfor og hvordan
2. Kortlægning som en skrøbelig og omfattende praksis – om hvordan kortlægning foregår
3. Hvordan får kortlæggeriet betydning? - Otto som case
4. Pædagoger på arbejde – hvad pædagoger gør for at få kortlægning til at fungere

Koncepter i pædagoguddannelsen?

Hvorfor se på kortlægning? Om projektets ambitioner

- Arbejdet med at kortlægge børn er ekstremt udbredt
- Det at arbejde med data på dagtilbudsområdet er en relativt ny praksis, som vi ikke ved meget om rent forskningsmæssigt og som ikke tematiseres systematisk i uddannelsen
- store potentialer for praksisudvikling i både uddannelsen, forvaltning og pædagogisk praksis

Sigtet er at få indblik i praksisformer og dilemmaer med henblik på at skabe ny viden og dialog om praksisudvikling på området, såvel i uddannelsen som i praksis.

Line Togverd, Benedicte Bernstorf, Kim Jerg, Janni Tofte
Langerhus (UC SYD), Thyge Tegtmejer (VIVE)

The logo consists of the text 'UNI' in a bold, black, sans-serif font, followed by a red circle, and then the text 'Login' in a larger, bold, black, sans-serif font.A blue rectangular button with rounded corners, containing the text 'UNI-LOGIN' in white, bold, uppercase, sans-serif font.

Kortlægningsprojektets to ben:

Uddannelsesudvikling	Forskning
• Prøvehandlinger • Udvikling af praksis i pædagoguddannelsen • Understøtter praktiske erfaringer og faglige refleksioner over en praksis med kortlægningsværktøjer	1. Etnografiske undersøgelser af praksis vdr brug af kortlægningsværktøj i 'en casekommune' • Pædagogiske praksisser i 2 dagtilbud • Forvaltningens praksis • Hvordan gøres kortlægning som praksis? Hvem gør hvad og hvordan? • Hvordan får kortlægninger betydning i det pædagogiske arbejde? 2. Dialog og refleksionsværksteder Professionscirkler hvor forvaltning og dagtilbud med afsæt i afdækningen overvejer og undersøger perspektiver, dilemmaer og muligheder, med henblik på at udvikle en fælles og kvalificeret praksis omkring brugen af kortlægningsværktøjer.

Store forhåbninger – mange redskaber

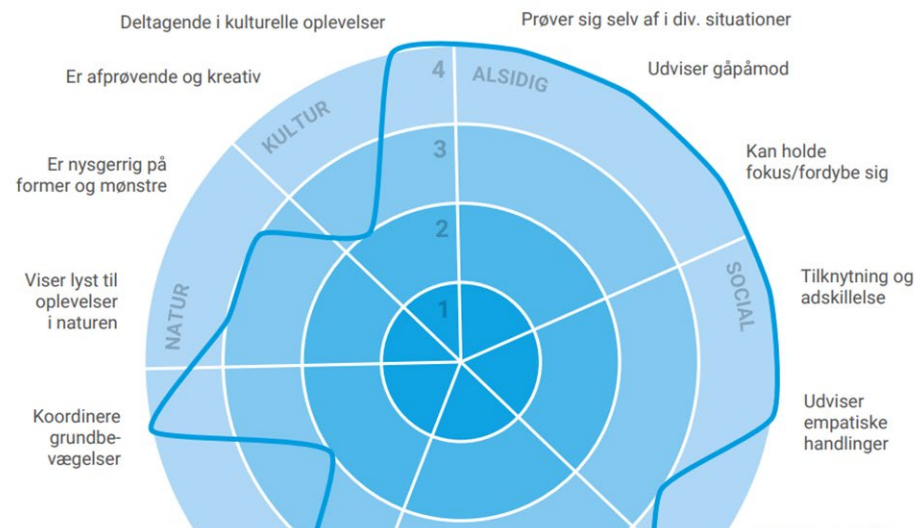
Dialoghjul
TOPI
DPU

Forvaltningsmedarbejder: Hvis vi har ét system, hvor vi altid lægger alle handleplaner, uanset om det er meget bekymrende eller lille bitte bekymring, så har vi altid et overblik, og vi kan altid sige stop, hvis der er for mange og sige, hov vi er nødt til at snakke sammen og prioritere dem her.....

Pædagog: Jeg synes også, det gør, det med vigtigheden i, at der er en ensartethed, vi ved alle sammen, at vi gør det samme.

Pædagog: Der er ikke noget man misser.

Men også:
Sprogvurderinger
Skoleparathedsvurdering
Spørgebørge
Ressourceprofil
Overgangsprofil
Motorikvurdering

Værktøjets opbygning og indikatorer

Eks: læreplanstemaet *Kultur, æstetik og fællesskab...*

De ministerielt fastsatte mål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Parafraseres til indikatorer der besvares med en mestingsskala:

De yngste børn (9 – 14 mdr.)

Er afprøvende og kreativ i sine handlinger
Er begyndende opmærksom på egen kultur
Er deltagende i forskellige kulturelle oplevelser

De ældste børn (5-6 år):

Er fantasifuld og kreativ
Er opmærksom på egen og andres kulturer
Er deltagende i forskellige kulturelle oplevelser

Hvordan foregår kortlægning...

Inde på skemaet skal Birgit vurdere om "barnet kender og benytter kulturelle udtryksformer". En af indikatorerne er, hvorvidt "barnet er fantasifuldt og kreativt"

Man kan krydse "kan ikke", "kan med hjælp", "kan næsten" og "kan"

"Det synes jeg hun kan", siger Birgit og sætter krydset. I noterne skriver hun: "X vil gerne synge, klæder sig ud, danser, leger fantasifuldt med lego, vil gerne lave perler"

Hun når nu til næste spørgsmål, læser det højt: "er opmærksom på egen og andres kulturer."

"Hmm, det her spekulerer jeg lidt over" siger hun, "jeg er lidt i tvivl om, hvor meget hun er det."

Hvordan foregår kortlægning...

Hun kigger på indikatorerne som er:

A. Kender traditioner og deltager i dem.

B. Undersøger og vil gerne forstå det, der er anderledes.

C. Leger rollelege

Birgit tænker højt: "ja hun deltager i hvert fald i vores traditioner, og jeg har også set, at hun er med i rollelege. Men jeg ved ikke med det andet..."

Jeg siger noget om, at det kan jeg da godt se, at det kan være svært at svare på. Hvad tænker hun mon, at det handler om, spørger jeg. For eksempel den med at undersøge det, der er anderledes? Hvordan ved man, hvad man skal svare her?

Birgit siger at "ja, det er svært, men jeg tænker f.eks., at hvis der går en med tørklæde, hvis de så spørger: hvorfor gør du det eller sådan noget, så..."

Hun åbner kommentarfeltet og skriver: "Ja genkender traditioner og vil gerne deltage". X leger også rollelege, hvor familiekultur er en del af legene."

Hun sætter krydset i "kan næsten" (feltnoter)

Hvordan får kortlæggeriet betydning?

Otto som eksempel

Fra Ottos fokuspunkt:

Han er udfordret i sin sociale, sproglige og følelses- og adfærdsmæssige udvikling. Han kan i løbet af en dag have store følelsesmæssige udsving og hvis han skal reguleres af de voksne bliver han ofte enten vred og afvisende eller lukker sig helt inde i sig selv. Når de voksne regulerer på hans handlinger, fx hvis han er i konflikt med et andet barn, går han hurtigt i forsvarsposition ved enten af argumentere kraftigt for sin uskyld eller lukker sig komplet inde i sig selv.

Fra 'Gul position' til 'DPU'

Pædagog og ressourcepædagog finder Ottos profil (4,6 år). Der er pt 3 fokuspunkter på ham. Det står anført som en note, at han har *"sproglige, sociale og følelsesmæssige udfordringer"*.

De starter på et udviklingstrin ud af 13. Der skal svares på i hvilket omfang barnet kan/ kan ikke (altid, i nogen grad, aldrig, ved ikke). 4 er godt/bedst.

De skal svare på om "barnet kan have delt opmærksomhed". RP svarer hurtigt *"det er en 1'er – han er tit optaget af sig selv"* Der tastes et ettal og de går videre til næste spørgsmål, og sådan fortsættes der med en lang række af spørgsmål. Man skal taste det, der umiddelbart falder én ind, fortæller RP.

Til et spørgsmål om "selvtillid og realistisk forestilling om egne evner" taler de om at *"Han har vist rigeligt med selvtillid men det er ikke en realistisk selvtillid"* (griner) *han får en 1'er. Han har fået alt alt for meget opmærksomhed på hans betingelser.*

I forhold til et spørgsmål om "selvregulering"

"Han prøver virkelig – han er virkelig i gang med at lære at regulere sig selv... jeg synes han skal have en 2'er ... vi er jo også nede i 2-2,5 år i udviklingen".

Otto mødes med Frydleg – emotions- og kropsregulerende træning

RP og pædagog samler børnene igen... det er blevet mere vanskeligt at få samling på dem. Nu skal børnene sidde helt stille på numsen og holde en usynlig blomst op foran næsen. P siger: *"nu skal vi sidde heeeelt musestille og roligt dufte til en blomst. I skal trække vejret heeelt ned i maven når I dufter... sid helt stille... vi bliver altså ved indtil alle er HELT stille. Scchhhh nu er det mig der snakker... I skal dufte til blomsten... sscchhh"*. Drengene synes det er svært.

Da drengene endelig er blevet stille og de fleste dufter til blomsten, siger P. "Nu skal vi lege gulerod". [...] Drengene griner og hviner og holder fast i hinandens hænder. Hver gang det lykkes at trække en gulerod er jublen blandt drengene stor.

Da alle gulerødder er trukket op, samles børnene i rundkreds igen. *"Så er det sæbeboblerne vi skal have frem ssscchhh... I skal lægge jer helt stille ned på ryggen... schhhh!! til at starte med må I slet ikke røre dem. I skal bare ligge helt musestille og kun kigge på boblerne. Hvis de rammer hovedet, så lukker man bare øjnene"*. P og RP blæser sæbebobler ud over børnene der skal ligge på ryggen og være helt stille og kigge på boblerne. Det er svært. Flere drenge bruger fødderne og det er svært ikke at sige noget eller rulle rundt. Drengene mindes løbende om reglen.: *"nu må I bruge fingeren men KUN fingeren"*. Børnene begynder at bevæge sig mere efter sæbeboblerne. Det er igen nødvendigt løbende at minde om reglen... *"Nu skal I pakke fingeren væk. Nu må I kun bruge foden"*. Den nye regel gør det ikke lettere for drengene. Under aktiviteten er der løbende kommunikation til drengene. *"Du må ikke bruge den til at ramme Jens.... kun boblerne. Du skal stadig ligge på ryggen. I skal ikke bruge munden... I skal ikke snakke"*.

Hvad Otto ellers (ikke) møder

Jeg kan se at pædagogen holder øje med Otto, som nu er kravlet op bag de andre, der sidder i sofaen omkring en Ipad. Han ligger på ryglænet og kigger på hvad de laver. Jeg ser at han roder lidt i en af de andre børns hår. Drengen flytter hovedet lidt, men det får ikke Otto til at lade være. Pædagogen kigger på drengen: "hvis du ikke vil have det, så skal du sige det til ham," siger hun. Drengen siger ikke noget, men flytter sig og pædagogen siger til mig, at han ved lige hvem han kan gøre det ved. Nu ruller Otto lidt ned mod de andre, og et par børn protesterer. Pædagogen siger til Otto at han skal prøve at høre, hvad de siger. "Flyt dig, siger dine venner. Giv dig til noget andet." Otto bliver liggende men ligger mere stille nu.

Mine tanker og overvejelser:

En gennemreguleret hverdag (som Otto ind imellem protesterer imod)
Ikke meget hjælp og støtte, der hvor det er svært i hverdagen

Pædagogik rettet mod Data-dobbeltgængere?

The data-doppelganger or data version of the child [...] is a safe and predictable version of the self. It is constructed from numerical data, it is governed by algorithms and can be manipulated and controlled. The data-doppelganger makes progress in measured steps on a steady upward trajectory towards a standardized goal. It is a decontextualized, normalized, objectified version of the self, untroubled by emotions, culture or socioeconomic status"

(Pierlejewski 2019, s. 473)

Mine overvejelser:

- Redskaberne er grundlæggende orienteret mod (en problematisering af) det enkelte barn
- Børn bliver betragtet som en homogen og sammenlignelig gruppe - det samme dekontekstualiserede råmateriale som vil kunne skabe de samme data/resultater andre steder
- Pædagogerne inviteres til at tænke pædagogik som indsatser der skal udbedre mangler (konceptualiserede lege eks)
- Redskabet inviterer ikke til at undersøge/medtænke hvordan det pædagogiske miljø (hverdagslivet) medproducerer eller kan støtte barnet der hvor det er svært

Træning og læringsoptimering (forbedring af datadobbeltgængerens) som faglig horisont

Og jeg tænker, [...] vi skal jo ikke lave støtte eller lave nogle af de ting, som de har styr på. Altså hvis de bare er mega gode motoriske, så giver det jo ikke nogen mening at lave så meget med motorik. Selvfølgelig skal vi stadigvæk gøre det, men måske hvis det nu er sproget, der er bagud, jamen så giver det mening ligesom at have et stort fokus på sproget.

Interview med pædagog

"Det er helt vildt" siger pædagogen, "han er bare blevet så dygtig. [...]Tænk at vi har flyttet ham så meget! Og det var det jeg sagde til xx i går (kollegaen på stuen), at den er altså god nok, vi er to der har lavet den. Vi kunne ikke svare anderledes – han er bare blevet så dygtig.

Pædagogerne er på arbejde:

Inddateringer mellem pragmatik og etik – pædagogerne fortæller om:

- At de udvikler og ind imellem udveksler pragmatiske greb (Local normals, Houmøller 2018)
- At de laver yderligere undersøgelser: observationer eller andre tests, hvis de får indtryk af, at kortlægningen etablerer et negativt billede af barnet. De lader tvivlen komme barnet til gode.
- At de skåner børn i testsituationer (skabe tryghed, hjælpe dem, tilbyde pauser, nogle gange opgive)
- At de laver fyldige noter, som får barnet til at fremtræde mere nuanceret og helt, end de standardiserede kategorier tillader det.

*Det er også noget jeg har tænkt meget over, også især i dialog i fx "Hun er ikke særlig god til at kommunikere". Så nede i kommentaren kom jeg også til at skrive; "Men hun kan så..." Så prøve at komme med et eller andet positivt, fordi hvis det ikke er det billede, jeg ser, så prøver jeg sådan at rette op på det på en eller anden måde. Det er ikke fordi, det er det, man skal, men fordi, det kommer til at virke lidt hårdt nogle gange, synes jeg.
(interview med pædagoger)*

Data og deres problematisering af barnet udfordrer relationen til forældre – pædagogerne fortæller om:

- At de for sig selv og for forældre holder fast i, at det er et øjebliksbillede
- At de sorterer i fht forældrene ("den skal de ikke lige have oven i hatten, så vi putter den på grøn")

Det forskningsmæssige udbytte

3 artikler og en til i støbeskeen

Podcast Pædagogisk Extrakt

Interview

Foreløbig 3 oplæg som bidrag til samtaler i regi af BUPL

Nyt projekt om tidlig opsporing og indsats (BLIV)

Det uddannelsesmæssige? Tja.....